

ingediend op **908** (2020-2021) – Nr. 2
28 september (2021-2022)

Verslag

namens de Commissie voor Economie, Werk,
Sociale Economie, Wetenschap en Innovatie
uitgebracht door Maaïke De Vreese

over het ontwerp van decreet

over de uitoefening
van zelfstandige beroepsactiviteiten
door buitenlandse onderdanen

Documenten in het dossier:
908 (2020-2021) – Nr. 1: Ontwerp van decreet

Samenstelling van de Commissie voor Economie, Werk, Sociale Economie, Wetenschap en Innovatie:

Voorzitter: Robrecht Bothuyne.

Vaste leden:

Allessia Claes, Maaïke De Vreese, Andries Gryffroy, Rita Moors, Axel Ronse;

Yves Buysse, Ilse Malfroot, Els Sterckx;

Robrecht Bothuyne, Kurt Vanryckeghem;

Tom Ongena, Maurits Vande Reyde;

Meyrem Almaci, Imade Annouri;

Caroline Gennez.

Plaatsvervangers:

Annick De Ridder, Maarten De Veuster, Philippe Muyters, Elke Sleurs, Tine van der Vloet;

Kristof Slagmulder, Klaas Sloomans, Wim Verheyden;

Stijn De Roo, Loes Vandromme;

Steven Coenegrachts, Bart Van Hulle;

Johan Danen, Björn Rzoska;

Els Robeyns.

Toegevoegde leden:

Jos D'Haese.

INHOUD

1.	Toelichting	4
2.	Algemene bespreking	8
2.1.	Tussenkomsten van de leden.....	8
2.2.	Antwoord van de minister	12
3.	Artikelsgewijze bespreking	13
4.	Eindstemming	13
	Gebruikte afkortingen	14

De Commissie voor Economie, Werk, Sociale Economie, Wetenschap en Innovatie besprak op 16 september 2021 het ontwerp van decreet over de uitoefening van zelfstandige beroepsactiviteiten door buitenlandse onderdanen.

(Deze vergadering werd als videoconferentie georganiseerd.)

1. Toelichting

Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, geeft toelichting bij het ontwerp van decreet.

Inleiding

De minister zegt trots te zijn dit nieuwe ontwerp van decreet over de beroepskaarten te kunnen voorstellen. Het maakt komaf met de 56 jaar oude wet van 19 februari 1965 betreffende de uitoefening van de zelfstandige beroepsactiviteiten der vreemdelingen. Het nieuwe ontwerp van decreet biedt een nieuw regelgevend kader voor zelfstandigen van buiten de EU die zich in Vlaanderen willen vestigen.

Daarnaast geeft het uitvoering aan de zesde staats hervorming waarbij het Vlaamse Gewest bevoegd werd voor de toegang van economische migranten tot zijn arbeidsmarkt.

In de vorige regeerperiode heeft toenmalig minister van Werk Philippe Muyters de regelgeving over de buitenlandse werknemers grondig hervormd. Daarbij ging het over de arbeidskaarten en de gecombineerde vergunning of single permit. Het voorliggende ontwerp van decreet voorziet in een regeling voor de zelfstandigen, die een beroepskaart nodig hebben om zich in het Vlaamse Gewest als zelfstandige te mogen vestigen.

Het gaat in het ontwerp van decreet om de inwoners van een land dat niet tot de Europese Economische Ruimte behoort of van Zwitserland die zich in het Vlaamse Gewest willen vestigen als zelfstandige. Om het eenvoudig te houden, zal de minister het verder hebben over niet-EU-burgers.

Op 15 oktober 2020 was er in de commissie al een gedachtewisseling over de visienota van de Vlaamse Regering met als titel Vlaanderen als aantrekkingspool voor start-ups en innovatief ondernemend talent (*Parl.St.* VI.Parl. 2019-20, nr. 430/1 en 2). Deze visienota diende als leidraad bij het uitwerken van het ontwerp van decreet.

Cijfers

In 2020 dienden 800 niet-EU-burgers een aanvraag in om in het Vlaamse Gewest een beroepskaart te krijgen of hun beroepskaart te verlengen. Ter vergelijking vermeldt de minister dat het aantal gecombineerde vergunningen en arbeidskaarten dat jaarlijks wordt aangevraagd rond de 10.000 schommelt en dus gevoelig hoger ligt.

De minister geeft nog enkele details van de aanvragen voor een beroepskaart:

- 766 aanvragen werden in 2020 behandeld;
- 581 aanvragen werden weerhouden en kregen een beroepskaart;
- 68 aanvragen werden geweigerd;
- 34 dossiers waren onontvankelijk;
- 16 personen dienden een aanvraag in zonder dat dit nodig was omdat ze onder een categorie van vrijstelling vielen;
- 67 dossiers werden administratief afgesloten.

Personen die een beroepskaart willen aanvragen worden zo goed mogelijk geïnformeerd en begeleid. De administratieve afsluiting gebeurt wanneer door de Dienst Economische Migratie bijkomende informatie wordt opgevraagd maar de aanvrager deze niet binnen de vijf weken bezorgt.

Er werd tot nu toe niet systematisch bijgehouden in welke sectoren een zelfstandige activiteit werd opgestart na het bekomen van een beroepskaart. Op basis van een handmatige telling van de cijfers in 2019 blijkt dat 64 aanvragers een activiteit startten in de groothandel, 63 aanvragers in de sector vervoer en opslag en 60 in de veeteelt. Verder waren er 53 aanvragers in de diamantsector en 37 in de horeca.

De Vlaamse Sociale Inspectie controleert intensief op het thema economische migratie. In 2020 konden 1176 van de in totaal 3268 uitgevoerde inspecties onder de noemer van economische migratie worden ingedeeld. In 2020 waren er meer controles door de Vlaamse Sociale Inspectie dan in 2019, toen er 1999 werden uitgevoerd. Tijdens de coronacrisis moesten er noodgedwongen meer controles on desk gebeuren en daardoor konden er ook meer inbreuken vastgesteld worden. Voor de minister is dit een belangrijke vaststelling voor het postcoronatijdperk: ook controles on desk kunnen effectief zijn bij het vaststellen van inbreuken.

Zoals al vermeld, worden er ruim twintig keer meer toelatingen tot arbeid uitge-reikt aan werknemers dan aan zelfstandigen. Toch werden er in 2020 door de inspectie 96 zelfstandigen gecontroleerd. Bij een op drie inspecties werd ook effectief een inbreuk vastgesteld. In 23 dossiers werd een pro justitia opgesteld, wat betekent dat het dossier naar het gerecht wordt doorgestuurd. In tien gevallen ging het om een waarschuwing. In acht gevallen werd een inlichtingenverslag overge-maakt aan andere instanties. De inbreuken betreffen vooral werken zonder be-roepskaart of werken met een vervallen verblijfsvergunning.

Van diplomatieke valies naar digitaal loket

Momenteel duurt het ongeveer twee maanden vooraleer iemand die een beroeps-kaart aanvraagt een beslissing ontvangt. In sommige gevallen duurt het nog veel langer vooraleer er een beslissing wordt genomen. De voornaamste oorzaak van deze trage behandeling is het ontbreken van een digitale aanvraag- en behande-lingsprocedure. In de gedachtewisseling van 15 oktober 2020 gaf de minister al het voorbeeld van een Japanse ondernemer die een start-up wil beginnen in Vlaan-deren. Hij moet daarvoor naar de Belgische ambassade in Tokio en zijn aanvraag op papier indienen. Die aanvraag gaat dan in de diplomatieke valies. De documen-ten worden vervolgens door een diplomaat naar België gebracht en afgeleverd bij de FOD Buitenlandse Zaken, waar het dossier door de dienst Economische Migratie wordt opgehaald. Eenmaal aangekomen bij de diensten wordt het dossier inge-scand en overgetypt. Het is dus een zeer tijdrovend proces. Bovendien zijn deze papieren aanvraagdossiers vaak onvolledig met als gevolg dat de procedure moet worden herstart.

Samen met de inwerkingtreding van dit ontwerp van decreet wordt met een digi-taal aanvraagloket gestart. De aanvragen zullen op een volledig digitale manier kunnen verlopen. Ook de uitwisseling van gegevens met bijvoorbeeld de RSZ zal digitaal verlopen. Het is de bedoeling om op termijn ook aan te loggen op het interfederale digitale loket Working in Belgium. De andere deelstaten zijn nog niet bezig met de digitalisering van hun procedures voor het aanvragen van beroeps-kaarten. De minister zal erover waken dat het Vlaamse digitaal loket vlot kan aan-sluiten op het interfederale loket.

Wanneer een aanvraag wordt ingediend, wordt het 'only once'-principe gehan-teerd. Er wordt dus geen informatie opgevraagd waarover de overheid al beschikt. Zo heeft VLAIO in bepaalde gevallen, bijvoorbeeld wanneer de onderneming eerder

een financieringsaanvraag indiende, al gegevens ter beschikking. Het is frustrerend voor een ondernemer dat hij dezelfde gegevens telkens opnieuw moet bezorgen.

Doelstelling van het nieuwe beleid

Het ontwerp van decreet heeft als doelstelling Vlaanderen te profileren als een attractieve regio, waardoor innovatieve start-ups en buitenlands toptalent kunnen worden aangetrokken. Naast selectiviteit in de keuze voor innovatieve profielen, moeten ook de administratieve verplichtingen zo minimaal mogelijk worden gehouden.

Vlaanderen moet deze innovatieve ondernemers goed onthalen. Dit geldt volgens de minister trouwens voor het hele economische migratiebeleid. Ook bedrijven moeten vlot (hoogopgeleide) buitenlandse werknemers kunnen aantrekken. De minister verwijst naar Nederlands voorbeeld naar het uitrollen van een 'oranje loper' om buitenlands toptalent aan te trekken.

Bij het opstellen van het ontwerp van decreet vond de minister het belangrijk om te focussen op het aantrekken van de juiste profielen. Tijdens de gedachtewisseling van 15 oktober 2020 stelde de minister al openlijk de vraag of het Vlaamse economische migratiebeleid genoeg moet nemen met de zoveelste kebabzaak of nachtwinkel die zich hier komt vestigen en of Vlaanderen niet selectiever moet zijn en zich focussen op innovatieve start- en scale-ups. Dit viel niet altijd in even goede aarde, maar de minister wil met het nieuwe ontwerp van decreet een rechtvaardig beleid voeren dat niet uitgaat van het principe vrijheid, blijheid.

Het beleid wordt dus selectiever. In de toekomst zal het onderscheid worden gemaakt worden tussen drie types ondernemingen:

- start-ups en scale-ups;
- klassieke ondernemingen;
- speciale statuten, zoals bijvoorbeeld sportcoaches en kunstenaars.

Start-ups en scale-ups

De minister focust in haar economische migratiebeleid op het aantrekken van innovatieve start-ups en scale-ups. Tot nu is de toetsing van het innovatieve karakter nattevingerwerk en daar wil het ontwerp van decreet komaf mee maken. Het begrip innovatie wordt duidelijk gedefinieerd. Het moet gaan om nieuwe technologieën die toegepast worden in bestaande producten, diensten of processen of om het ontwikkelen van nieuwe (of verbeterde) producten, diensten of processen.

Innovatieve start-ups en scale-ups zullen standaard een beroepskaart met een geldigheidsduur van drie jaar krijgen. Daardoor moeten ze in staat zijn om, in samenwerking met FIT en VLAIO, vlotter het nodige risicokapitaal aan te trekken zonder zich zorgen te moeten maken over de geldigheidsduur van hun beroepskaart.

Een goede regelgeving alleen zal niet volstaan om buitenlands toptalenten te overtuigen om hun innovatieve zaak in Vlaanderen te vestigen. Buitenlands toptalent moet vroegtijdig worden geïdentificeerd en actief benaderd. Dit kan via de Vlaamse kenniscentra, de speerpuntclusters maar ook via FIT. Bij de beoordeling van de aanvraagdossiers zal er ook een beroep worden gedaan op de economische expertise van FIT en VLAIO. Op die manier wordt het beroepskaartenbeleid afgestemd op het innovatie-, investerings- en acquisitiebeleid dat VLAIO en FIT voeren.

Klassieke ondernemingen

Klassieke ondernemingen, waaronder kebabzaken, blijven welkom in Vlaanderen en ook daarbij wordt gefocust op kwaliteit. Zo zal de persoon die zich hier wil vestigen

met een klassieke onderneming over een startkapitaal van 18.600 euro moeten beschikken. Daarnaast zal hij minimaal een diploma secundair onderwijs moeten kunnen voorleggen.

Op deze twee drempels kwam kritiek van onder meer de SERV. Toch heeft de Vlaamse Regering deze voorwaarden behouden. De minister vindt het belangrijk dat er een goede vertrekbasis is. Ondernemingen zijn geen eilanden. De nieuwe ondernemers werken samen met Vlaamse ondernemingen, toeleveranciers enzovoort. Deze drempels zorgen voor extra zekerheid voor de Vlaamse ondernemingen die met hen samenwerken. De Raad van State maakte overigens geen opmerkingen over het invoeren van deze voorwaarden.

Speciale statuten

Een derde categorie zijn de zogenaamde speciale statuten, zoals de sportcoaches en de kunstenaars. Voor dossiers die op Sport en Cultuur betrekking hebben, zal er altijd advies ingewonnen worden bij het specifieke beleidsdomein.

Toelatingscriteria

Niet alle toelatingscriteria worden gedifferentieerd naar de drie types ondernemingen. Een ondernemingsplan zal de basis vormen bij de beoordeling van elke aanvraag. Bij elke aanvraag wordt ook gepeild naar de gevolgde opleidingen of de verworven competenties. Er wordt ook verwacht dat wie zich hier vestigt zichzelf ook een loon kan uitkeren. Hiervoor wordt de lat gelegd op 120 procent van het leefloon. Dat is momenteel maandelijks 1524,61 euro netto en dat bedrag ligt iets lager dan het gewaarborgd gemiddeld minimum maandinkomen. Die soepelheid wordt gecompenseerd door het beoordelen van het ondernemingsplan.

Er zullen ook niet langer beroepskaarten voor vijf jaar worden afgeleverd. Een beroepskaart die vijf jaar geldig is, leidt er immers toe dat de aanvrager een verblijfsrecht van onbepaalde duur kan krijgen. Het is beter is om na drie jaar te evalueren, waarna er een verlenging kan worden afgeleverd.

Bij het beoordelen van het aanvraagdossier wordt ook bekeken of er Vlaamse jobs zullen worden gecreëerd, of er al een band is met Vlaanderen, of er zich geen veiligheidsprobleem stelt enzovoort.

Inspectie als sluitstuk

Economische migratie wordt al grondig opgevolgd door de Vlaamse Sociale Inspectie en dat blijft ook nodig. Niet zelden wordt economische migratie gezien als laatste redding om zich in Vlaanderen te vestigen of te blijven. Daarnaast wordt het systeem van beroepskaarten ook misbruikt door personen aan wie een gecombineerde vergunning of arbeidskaart werd geweigerd. Schijnzelfstandigheid is een praktijk waarop er vandaag al grondig wordt gecontroleerd en waarop, in samenwerking met onder andere de RSZ en het RSVZ, nog intensiever zal worden ingezet. Ook die controles dragen bij aan de topkwaliteit die wordt nagestreefd.

Zo kan de inspectie een pro justitia opmaken als de grenzen en voorwaarden van de beroepskaart niet worden gerespecteerd. Een buitenlandse zelfstandige kan bijvoorbeeld een sanctie krijgen wanneer hij een beroepskaart heeft om een garage uit te baten maar bij een controle blijkt dat hij eigenlijk een kapperszaak uitbaat zonder dat de Dienst Economische Migratie daarvan op de hoogte is. Hij riskeert dan een correctionele vervolging waarbij gevangenisstraffen van 6 maanden tot 3 jaar kunnen uitgesproken worden bovenop een boete van 250 tot 2500 euro of een administratieve vervolging waaraan ook een boete kan worden verbonden.

De inspectiedienst kan ook optreden als een niet-EU-burger valse verklaringen aflegt met oog op het onrechtmatig verkrijgen van een beroepskaart. In de huidige regelgeving moet de inspectie aantonen dat de niet-EU burger listige kunstgrepen heeft aangewend om de beroepskaart te bekomen. Dit intentioneel element is bijna onmogelijk om te bewijzen. Door een aanpassing van het sanctiekader kan de inspectiedienst in de toekomst efficiënter optreden door te motiveren waarom de onrechtmatigheid, de valse verklaringen in dit geval, voldoende is om een inbreuk te weerhouden. Ook daar zijn strenge straffen aan verbonden.

Inwerkingtreding

De minister wil het ontwerp van decreet in werking laten treden op 1 januari 2022. Ondertussen bereidt ze ook het uitvoeringsbesluit voor. Na de goedkeuring van dit ontwerp van decreet, kan het ontwerp van uitvoeringsbesluit spoedig voor advies aan de Raad van State worden voorgelegd.

2. Algemene bespreking

2.1. Tussenkomen van de leden

Tussenkomen van Maaïke De Vreese

Maaïke De Vreese zegt dat de minister zeer duidelijk heeft gemaakt waarom het nodig is om de wet van 1965 aan te passen. Het uitgangspunt van het nieuwe ontwerp van decreet is ook zeer duidelijk. De vaststelling is dat Vlaanderen onvoldoende innovatief toptalent en start-ups kan aantrekken. De nieuwe regelgeving moet daar verandering in brengen. De minister verwees terecht naar het oranje-loperbeleid dat zal worden uitgerold om ondernemers die zich hier willen vestigen te ondersteunen, onder meer bij het vervullen van administratieve verplichtingen.

Het is een goede zaak dat het Vlaamse Gewest de drempel verhoogt en de focus meer legt op het aantrekken van innovatieve profielen en ondernemingen die een werkelijke meerwaarde kunnen betekenen voor de Vlaamse economie. In het kader van de relance is dat meer dan ooit nodig.

De bestaande procedures, via onder meer de diplomatieke valies, zijn zeer omslachtig en traag. Het is positief dat nu wordt ingezet op digitalisering en het verkorten van de doorlooptijd van de procedure. Dat bleek ook bij het aantrekken van buitenlandse werknemers.

Maaïke De Vreese meent dat het Vlaamse Gewest zeer ambitieus mag zijn, gelet op de inspanningen die buurlanden zoals het Verenigd Koninkrijk doen om toptalent aan te trekken. Om de concurrentiepositie van Vlaanderen te versterken, is een aanpassing van de regelgeving nodig.

Misbruiken kunnen inderdaad niet worden getolereerd. Uit recente cijfers van de Vlaamse Sociale Inspectie over de controle op de regeling voor beroepskaarten blijkt dat in een derde van de dossiers inbreuken worden vastgesteld, voornamelijk het niet beschikken over een beroepskaart en of een geldig verblijfsrecht. Kan dit volgens de minister worden voorkomen door de nieuwe regeling?

De SERV vraagt in zijn advies om werk te maken van ambitieuze en transparante doorlooptijden. In de memorie van toelichting wordt aangegeven dat de Vlaamse Regering ervoor zal pleiten om in een volgende fase de beroepskaarten op te nemen in het unieke aanvraagloket Working in Belgium. Ook de minister verwees er in haar toelichting al naar. Het loket werd opgezet voor gecombineerde vergunningen. Hoe ziet de minister dat concreet? Is er al nieuw overleg geweest met de Federale Regering. Wat is de huidige stand van zaken?

Heeft de minister zicht op het aantal beroepskaarten dat vandaag wordt uitgereikt en dat voldoet aan de verstrengde voorwaarden? Hoeveel procent van de aanvragen voldoet vandaag al aan de voorwaarden van het ontwerp van decreet? Welk percentage van de aanvragen zou moeten worden geweigerd op basis van de nieuwe voorwaarden? Het zou interessant zijn om te weten in welke sectoren aanvragen zouden worden geweigerd.

De minister wil het ontwerp van decreet in werking laten treden op 1 januari 2022. Maaïke De Vreese vraagt of al duidelijk is na welke periode de nieuwe regeling door de diensten van de minister kan worden geëvalueerd.

Tussenkoms van Caroline Gennez

Caroline Gennez vindt dit een belangrijk ontwerp van decreet en dat niet alleen omdat de oude wet al lang in voege is en het Vlaamse Gewest in een digitale procedure kan voorzien. De Vooruitfractie is vragende partij voor toelatingsvoorwaarden voor het bekomen van een beroepskaart, met als belangrijkste doelstelling het versoepeld aantrekken van start-ups en innovatief ondernemend talent. Het Vlaamse Gewest blijft inderdaad achter ten opzichte van de buurlanden en een nieuwe regeling om positieve arbeidsmigratie te stimuleren kan een meerwaarde betekenen voor de Vlaamse economie en arbeidsmarkt.

Het is belangrijk dat daarbij de noden van de eigen arbeidsmarkt centraal staan en dat er een focus is op innovatief talent. De fractie van het lid is voorstander van het verduidelijken van de voorwaarden om zich als zelfstandige hier te vestigen. Zeer positief is ook dat er aandacht wordt besteed aan misbruik en sociale fraude. Daarvoor wordt nu een sterker kader uitgetekend.

De Vooruitfractie heeft echter ook een aantal bedenkingen. De minister gaf al cijfers over het aantal uitgereikte beroepskaarten in 2020. Het is een lang ontwerp van decreet voor al bij al een beperkt aantal beroepskaarten. Heeft dit dossier niet vooral een symboolwaarde? Het Vlaamse Gewest heeft deze bevoegdheid overgenomen van het federale niveau maar wordt het daar ook echt beter van? Hoe zal het innovatieve talent concreet worden aangetrokken? Welke concrete acties zal de minister ondernemen om innovatieve profielen naar de Vlaamse economie te verleiden?

Een van de belangrijkste opmerkingen is dat een laaggeschoolde hier niet als zelfstandige kan starten. De Vlaamse droom bestaat dus niet voor iedereen en dat is voor de Vooruitfractie geen goede zaak. Uit het SERV-advies blijkt dat ook de sociale partners daar bedenkingen bij hebben. *Caroline Gennez* citeert uit het advies: "Start-ups hebben echter geen monopolie op economische meerwaarde. Daarom betreuren de sociale partners dat de Vlaamse Regering nog enkele scherpe struikelstenen door de rode loper laat priemen zoals het benodigde startkapitaal en de diplomavereiste. Deze disproportionele drempels lijken enkel als doel te hebben ondernemende, buitenlandse onderdanen te weren. Nochtans creëren talrijke buitenlandse onderdanen elke dag economische meerwaarde in Vlaanderen." De vraag is waarom de Vlaamse Regering dit doet. De minister verwees al naar de kebabzaken en naar een garagist die een kapperszaak uitbaat. Men moet volgens het lid opletten met het stellen van ongelijke voorwaarden aan kandidaat-ondernemers. Een Vlaamse ondernemer hoeft geen diploma secundair onderwijs te hebben en een nieuwkomer wel. Een buitenlandse onderdaan die een klassieke onderneming wil starten zal hoe dan ook 18.600 euro op een rekening moeten storten. Er is dus geen gelijk speelveld en dat remt ondernemerschap af.

Positief is wel dat er een kader wordt gecreëerd voor strengere controle. De lat moet voor iedereen gelijk worden gelegd maar er moet tegelijk wel streng op misbruik worden gecontroleerd. Staan daar bijkomende investeringen in de Vlaamse

Sociale Inspectie tegenover? Zoals de minister al aanhaalde, wordt in 36 procent van de dossiers inbreuken vastgesteld op de beroepskaarten of het geldig verblijf. De inspectie moet daarvoor over de nodige tools en mankracht beschikken.

Caroline Gennez verwijst tot slot naar de documentairereeks 'Kinderen van de migratie'. Daarin kwam de getuigenis voor van een migrant die zich na jobverlies heeft geheroriënteerd en in Antwerpen een keten van Marokkaanse bakkerijen heeft opgestart. Het is een voorbeeld van sterk ondernemerschap, creatief talent en vooral moed en durf zonder dat daar diplomavereisten tegenover stonden.

Het lid besluit dat de Vooruitfractie het positief beoordeelt dat innovatief talent wordt aangetrokken voor de versterking van de Vlaamse economie maar ook kritiek heeft op het ontwerp van decreet. De fractie zal zich onthouden bij de stemming.

Tussenkomst Maurits Vande Reyde

Maurits Vande Reyde zegt dat de Open Vld-fractie het ontwerp van decreet volledig steunt. In eerdere debatten heeft de fractie altijd het belang van een goed ondernemersklimaat voor internationale ondernemers benadrukt. Dat komt ook steeds terug in de VARIO-adviezen, die veel goede beleidsvoorstellen bevatten. In een advies van juli 2020 (Naar de top van kennis- en innovatieregio's in 2030) heeft VARIO drie sporen vooropgesteld om het ondernemersklimaat in Vlaanderen te verbeteren. Een daarvan is het aantrekken van buitenlands toptalent. Het lid maakt een vergelijking met een voetbalploeg. Die heeft een goed sportklimaat nodig, veel supporters en talent van eigen bodem. Maar af en toe is een internationale transfer nodig om het team te versterken.

Het is een goede zaak dat in het ontwerp van decreet vereisten worden vastgelegd voor wie zich hier als ondernemer wil vestigen. Die vereisten mogen geen onnodige drempels zijn die het ondernemerschap bemoeilijken. Daarom is het volgens Maurits Vande Reyde nuttig om het effect van die drempels na verloop van tijd te evalueren en na te gaan of de criteria helpen om het vooropgestelde doel te bereiken. Is er in een evaluatie van de voorwaarden inzake diploma en startkapitaal voorzien?

Om van de nieuwe regeling een succes te maken, is het nodig voldoende buitenlandse en ambitieuze ondernemers naar Vlaanderen te halen. VARIO pleit voor een proactief beleid om Vlaanderen in de markt te zetten en buitenlandse bedrijven naar hier te halen. Vlaanderen moet zich sterk promoten om de juiste profielen te kunnen aantrekken. Het heeft sterke troeven in handen met zijn kennis- en onderzoeksinstellingen, speerpuntclusters, goedgeschoolde arbeidskrachten en goed innovatiebeleid. Ondanks die succesfactoren slaagt Vlaanderen er niet zo goed in buitenlandse start-ups en scale-ups aan te trekken die belangrijk zijn om zich te positioneren als een innovatieve regio in Europa. Er is al vaker gezegd dat Vlaanderen zich beter in de markt moet zetten. Dat moet in samenwerking met de diensten van de minister-president gebeuren. Hoe ver staat het met die aanpak?

Maurits Vande Reyde besluit dat het voor iedereen duidelijk zou moeten zijn dat inzetten op een goed ondernemersklimaat een absolute prioriteit is. Er zijn nog drempels op het federale niveau (inzake arbeidsmarkt, fiscaliteit enzovoort) maar ook inzake Vlaamse bevoegdheden zijn er nog obstakels, zoals de vergunningen en administratieve lasten. Daaraan moet nog worden gewerkt.

De oude regelgeving dateert van 1965 en het is een verdienste van de minister dat ze met dit ontwerp van decreet uitvoering geeft aan de ambities van het Vlaamse regeerakkoord.

Tussenkomst van Björn Rzoska

Björn Rzoska sluit zich aan bij de tussenkomst van Caroline Gennez. Het is verbazend dat ook de sociale partners aangeven dat de nieuwe drempels beter niet worden ingevoerd. De minister benadrukte eerder, net zoals haar voorganger Philippe Muyters, dat in het arbeidsmarktbeleid de focus minder moet liggen op diploma's en meer op wat mensen kunnen. Dat blijkt ook uit het aangehaalde voorbeeld uit de documentairereeks Kinderen van de migratie. Iedereen kent ondernemers in zijn buurt die op eigen houtje een zaak hebben uitgebouwd, zonder veel opleiding maar op basis van creativiteit en durf. Het lid vindt het vreemd dat aan de ene kant werkgevers worden aangemoedigd om te kijken naar competenties eerder dan diploma's en dat aan de andere kant drempels worden ingebouwd voor buitenlandse onderdanen.

Het lid vraagt zich verder af hoe innovatie kan worden omschreven. Ook de Raad van State maakte daar een opmerking over. Uit de lectuur van de memorie van toelichting blijkt volgens Björn Rzoska dat de innovatieve meerwaarde van een beroepsactiviteit moeilijk kan worden omschreven. De omschrijvingen en definities van innovatie en innovatieve technologie zijn niet eensluidend. Hoe zal de administratie en de Vlaamse Sociale Inspectie de innovatieve meerwaarde dan controleren?

De fundamentele opmerkingen van de sociale partners in het SERV-advies zijn voor de Groenfractie de reden om zich te onthouden bij de stemming over het ontwerp van decreet.

Tussenkomst van Ilse Malfroot

Ilse Malfroot feliciteert de minister met het ontwerp van decreet. De Vlaams Belangfractie is wel tevreden dat er strikte voorwaarden worden gekoppeld aan het toekennen van beroepskaarten, meer bepaald het diploma secundair onderwijs, een startkapitaal en een vorm van bestaansminimum. Voor de fractie is het niet nodig dat zich nog meer niet-EU-burgers in Vlaanderen komen vestigen om een kapperszaak of pitabar te openen. Vlaams Belang wil ondernemers aantrekken die voeling hebben met Vlaanderen, de Vlaamse cultuur onderschrijven en de Nederlandse taal machtig zijn. Om die reden zal de fractie zich onthouden bij de stemming over het ontwerp van decreet.

Ook Ilse Malfroot vraagt zich af hoe de minister het innovatieve karakter van ondernemingen zal vaststellen. Binnen welke termijn zal dit gebeuren en hoe zal het worden gemonitord?

Is de samenwerking tussen FIT en VLAIO op dit moment voldoende gestroomlijnd om tot een efficiënte toekenning van de beroepskaarten te komen?

De Raad van State heeft aangedrongen op het raadplegen van de federale Gegevensbeschermingsautoriteit. De minister heeft ontwerp van decreet enkel voorgelegd aan de Vlaamse Toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens. Zal de minister het advies van de Raad van State opvolgen?

Tot slot vraagt Ilse Malfroot op welke manier de minister ervoor zal zorgen dat buitenlandse ondernemers die een beroepskaart krijgen zich voldoende integreren in de Vlaamse samenleving. Zal de minister een inspanningsverbintenis opleggen wat betreft de kennis van het Nederlands?

Tussenkomst van Robrecht Bothuyne

Robrecht Bothuyne drukt zijn appreciatie uit voor het geleverde werk. Er worden met het ontwerp van decreet grote stappen vooruit gezet inzake modernisering en

vereenvoudiging, maar ook in het tegengaan van fraude en sociale mistoestanden. Het is zeer belangrijk dat daarin vooruitgang wordt geboekt.

Het klopt niet dat de voorwaarden van een diploma secundair onderwijs en een startkapitaal het onmogelijk maken om zich in de toekomst in het Vlaamse Gewest te vestigen als bakkerij of kebabzaak. Een toekomstige bakker heeft hoe dan ook een startkapitaal nodig. Dat nu als voorwaarde inschrijven, zorgt ervoor dat toekomstige bakkers een kans op slagen hebben. In het verleden zijn hier te veel mensen aan de slag gegaan zonder startkapitaal, met alle gevolgen van dien voor hun familie en omgeving. Het is een goede keuze om kwaliteitsvoorwaarden in te schrijven omdat die helpen sociale drama's te vermijden. Robrecht Bothuyne vindt het vreemd dat de leden van Vooruit, Groen en sommige sociale partners dat niet begrijpen.

2.2. Antwoord van de minister

Minister *Hilde Crevits* dankt de commissieleden voor de appreciatie voor het ontwerp van decreet maar ook voor de bezorgdheden die werden geuit. De minister blijft achter de fundamentele keuzes staan die in het ontwerp van decreet worden gemaakt. Die keuzes zijn weloverwogen gemaakt.

Eenmaal men zich hier heeft gevestigd is de hoogst mogelijke sanctie een administratieve geldboete van 1800 tot 18.000 euro of een gevangenisstraf van zes maanden tot drie jaar. Er zullen geen beroepskaarten worden ingetrokken van zelfstandigen die zich hier al hebben gevestigd, maar vanaf 1 januari 2022 gelden de nieuwe voorwaarden en zal het moeilijker worden om sommige dossiers goedgekeurd te krijgen. Het nieuwe beleid kan niet retroactief worden toegepast.

Een evaluatie van de nieuwe regeling staat niet in het ontwerp van decreet ingeschreven. Het is de bedoeling van de minister om dit permanent te evalueren. Ze heeft er geen bezwaar tegen dat er op bepaalde momenten door het parlement een evaluatie wordt gevraagd, maar ze wijst erop dat het ontwerp van decreet op 1 januari 2022 in werking treedt en dat een evaluatie na enkele maanden weinig zinvol is. Een evaluatie na een periode van een jaar bijvoorbeeld zou wel nuttig kunnen zijn.

Het ontwerp van decreet is beperkt tot 37 artikelen. Het is dus geen uitgebreide regelgeving, zoals een lid beweerde.

VLAIO, FIT en het Departement WSE zullen de geïnteresseerden in het buitenland heel actief proberen te bereiken. De nieuwe regeling zal goed worden gepromoot. De minister vindt overigens dat het Departement WSE mee moet op economische missies. Er moet intenser worden samengewerkt, het economische beleid en het arbeidsmarktbeleid leunen dicht bij elkaar aan.

De minister begrijpt de vragen die er worden gesteld over de vereiste om over een diploma secundair onderwijs te beschikken. Maar ondernemingen zijn geen eilanden. Er zijn situaties geweest waarbij ondernemers met een beroepskaart met de noorderzon verdwijnen en dan zijn Vlaamse leveranciers en andere ondernemingen daar de dupe van. De minister wil een duidelijk verwachtingenkader scheppen.

De redenering achter de nieuwe regeling vertrekt van de behoeften die vandaag in de Vlaamse kenniseconomie bestaan. Deze minister erkent dat deze vraaggedreven benadering ook evolutief kan zijn.

De Vlaamse Sociale Inspectie zal nog meer inzetten op de controle van beroepskaarten. De digitalisering van de gegevensuitwisseling tussen de RSZ en de Dienst Vreemdelingenzaken zal daarbij helpen. Bepaalde controles, bijvoorbeeld of men nu een kapperszaak of een garage uitbaat, zullen nu automatisch en dus efficiënter kunnen verlopen.

De leden gaven voorbeelden van wat migranten hier hebben gerealiseerd. De minister erkent graag dat er vele positieve voorbeelden zijn maar er zijn ook nadelige gevolgen geweest. De nieuwe voorwaarden zijn niet onhaalbaar. De minister wil ook geen valse verwachtingen creëren bij mensen die een aanvraag indienen. De beperkte diplomavereiste heeft het voordeel van de duidelijkheid en rechtszekerheid. De minister wil geen mensen moeten teleurstellen omdat de criteria in de nieuwe regeling onduidelijk zijn.

Het oranjeloperbeleid moet op het ontwerp van decreet aansluiten. Er wordt gefocust op een warme verwelcoming en zachte landing van innovatief talent. In de pers werd al gesteld dat hooggeschoolde buitenlands werknemers vaak de keuze maken om naar Nederland te trekken omdat in België de procedure te lang duurt. De minister betreurt dat, Vlaanderen moet toptalent even warm kunnen onthalen.

Enkele commissieleden verwezen naar de opmerkingen van de sociale partners. De vragen bij de drempels zijn begrijpelijk, maar het is ook nodig om Vlaamse ondernemingen te ondersteunen. In het verleden waren er vaak problemen met houders van beroepskaarten die zonder meer verdwenen.

De minister wil het effect van de diplomavereiste zeker meenemen in de eerste evaluatie. Ze is niet ongevoelig voor de kritiek maar wil de nieuwe regeling nu op een heldere manier laten starten. Voor de opmerkingen over de vereiste van een startkapitaal is de minister minder gevoelig. Dat kapitaal mag ook effectief worden gebruikt voor de onderneming, het is geen waarborg die op een rekening wordt geblokkeerd. Maar ook die voorwaarde zal worden meegenomen in de evaluatie. De minister herhaalt haar voorstel om de nieuwe regeling na een jaar te evalueren. Indien nodig is bijsturing mogelijk. De regeling moet een streng maar vriendelijk onthaalbeleid mogelijk maken.

Het begrip innovatie wordt verduidelijkt. Er zal ook een lijst ter beschikking worden gesteld van de incubatoren en acceleratoren met wie er kan worden samengewerkt. De lijst wordt samen met VLAIO opgesteld en moet helder zijn en duidelijk worden gemotiveerd. Dat is zeker een aandachtspunt. Vroeger was er niets, nu wordt een duidelijke focus gelegd en dat is volgens de minister een goede zaak. Dit wordt verder geoperationaliseerd. De lijst in het ontwerp van decreet opnemen, zou flexibiliteit in het onthaalbeleid bemoeilijken. Die flexibiliteit moet in functie staan van de vraag die er is.

Er werd advies gevraagd aan de Vlaamse Toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens.

Het ontwerp van decreet bevat geen inburgerings- of integratieverplichting maar ondernemen op zich is volgens de minister al een heel goede vorm van integratie.

3. Artikelsgewijze bespreking

Artikel 1 tot en met 37 worden zonder verdere opmerkingen aangenomen met 9 stemmen bij 5 onthoudingen.

4. Eindstemming

Het ontwerp van decreet wordt aangenomen met 9 stemmen bij 5 onthoudingen.

Robrecht BOTHUYNE,
voorzitter

Maaïke DE VREESE,
verslaggever

Gebruikte afkortingen

FIT	Flanders Investment & Trade
FOD	Federale Overheidsdienst
RSVZ	Rijksinstituut voor de Sociale Verzekeringen der Zelfstandigen
RSZ	Rijksdienst voor Sociale Zekerheid
SERV	Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen
VARIO	Vlaamse Adviesraad voor Innoveren en Ondernemen
VLAIO	Agentschap Innoveren en Ondernemen
WSE	Werk en Sociale Economie (beleidsdomein van de Vlaamse overheid)